Feszület - Krisztus a kereszten

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	19441
Készítés ideje:	1200 - 1225
Készítés helye:	Limoges
Anyag:	vörösréz
Technika:	beágyazott zománc (émail champlevé); öntött; részben aranyozott; vésett díszítés
Méretek:	magasság: 22,5 cm szélesség: 13,3 cm

A középkori ötvösség egyik legvonzóbb ága a limoges-i zománcművesség, amely a 12–14. században virágzott. Ebben az időben főként főként szakrális rendeltetésű tárgyakat készítettek a Franciaország középső részén fekvő városban. A kor limoges-i ötvösművészetének legfontosabb díszítőeljárása az ún. beágyazott zománc: a réz vagy bronz alapba vájt mélyedést fémoxiddal színezett – főként kék és zöld árnyalatú – zománcmasszával töltötték ki. Az így megmunkált felületet kiégetés és csiszolás után rendszerint aranyozták, kiemelve a formák kontúrjait.

A középkor folyamán számos limoges-i ötvösmű jutott Magyarországra, amelyek túlnyomó többségét a Nemzeti Múzeum és az esztergomi Főszékesegyház Kincstár őrzi. Az Iparművészeti Múzeum limoges-i tárgyai főként magángyűjteményekből származnak, melyek a 19-20. századi műgyűjtés eredményeként kerültek Magyarországra.

Az itt bemutatott limoges-i feszület, amely a gyűjtemény legrégibb zománcműves darabja, egykor egy körmeneti kereszt elülső lapja volt. A plasztikusan megformált Krisztus alakja fölött a kereszt szárának csúcsán az Atya áldást osztó kézfeje láthaó, alatta az IHS és XRS betűkkel. A keresztfát zöld színű zománcsáv jelzi, melyet kék alapon színes zománcos pettyek, körök és virágok öveznek.

A feszület Kuffner Raul Lajos (1886-1962) ajándékaként került az Iparművészeti Múzeum gyűjteményébe 1939-ben, abban az évben, amikor feleségével, a neves lengyel art deco festővel, Tamara de Lempickával a nácizmus elől az Egyesült Államokba emigrált. Kuffner Raul édesapjától, Kuffner Károlytól (1847-1924), a magyardiószegi cukorgyár tulajdonosától örökölte a feszületet, amely 1912-ben szerepelt a Szent György Céh kisplasztikai kiállításán. (Vö.: *A kisplasztikai kiállítás lajstroma*. A Gyűjtő, 1912, Nr. 175. és 123. p. kép. Éber László: *A Szent-György-Czéh kisplasztikai kiállítása*. Vasárnapi Újság, 1912, p. 251.)

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 124. (Békési Éva)
- szerző: Horváth Hilda: *Iparművészeti kincsek Magyarországon*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2000. - Nr. 171. és Nr. 1. és 1. kép
- szerző: Prékopa Ágnes: *Európai zománcművesség a középkortól a szecesszióig. Válogatás az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeiből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1991. - Nr. 1.
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 11.
- Somogyi Árpád: Limoges-i zománcainkról. *Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei*, 7. (1964). 1964. - 107-119:110.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum